

תקנות הטיס (רישיונות לעובדי טיס), (תיקון מס'..... - כלי רחיפה),**התשע"ד – 2014****דברי הסבר****חלק א' – כללי**

הצעת התקנות נלווית להצעת תקנות הטיס (כלי רחיפה) שמקדמת רשות התעופה האזרחית (להלן - "רת"א"). תכליתה ביטול כל ההסדרים הנוגעים לכלי רחיפה (למעט טיסן נהוג רדיו, אשר שונה באופיו במובן זה שאינו מאויש ולכן לא נכלל בהצעת התקנות) הקיימים כיום בתקנות הטיס (רישיונות לעובדי טיס), התשמ"א-1981 (להלן - "תקנות הרישיונות"). זאת שכן נושא הרישוי למפעילים של כלי רחיפה המוסדר בתקנות הרישיונות יקבל מענה עדכני, רחב, מקיף ומפורט, התואם את עקרונות פרק ה' לחוק הטיס, התשע"א-2011 (להלן - "חוק הטיס" או "החוק"), במסגרת תקנות הטיס (כלי רחיפה) המוצעות.¹

תיקון זה עניינו ביטול הסדרי הרישוי למפעילים של כלי רחיפה וככזה, בהתאם להוראת סעיף 87 לחוק הטיס, מצריך את קבלת אישורה של וועדת הכלכלה של הכנסת.

חלק ב' – דברי הסבר מפורטים לכל סעיף בתיקון התקנות**לתקנה 1 המוצעת –**

בתקנה 1, היא תקנת ההגדרות, לתקנות הרישיונות, מופיעים המונחים הבאים, ומוגדרים כלהלן:
 "מצנח ממונע" - "כלי טיס כבד מן האוויר המונע על ידי מנוע והנתמך בעת הטיסה בעיקר על ידי מצנח".
 "מצנח רחף" - "כלי טיס כבד מן האוויר הנתמך בטיסה במצנח, והרחפן שולט בו באמצעות מיתריו".
 "רחפן" - מפעיל מצנח רחף או מצנח ממונע".
 בסעיף 1 (סעיף ההגדרות) לחוק הטיס מוגדר המונח "כלי רחיפה" ככולל גם "מצנח ממונע" ו"מצנח רחף" המוגדרים כך:

¹ בדברי ההסבר הכלליים לתקנות הטיס (כלי רחיפה) יש התייחסות מפורטת ביותר לסוגיות הבאות: כלי רחיפה- תמונת מצב; פרק ה' לחוק הטיס - ההסדרים הקיימים; התקנות המוצעות; נושאים שאינם נכללים בתקנות המוצעות- הסדרי רישוי נוספים לפי סעיף 88 לחוק וחובת ביטוח לפי סעיף 91 לחוק- הטעמים לאי הכללתם בתקנות; מועד תחילת תוקפן של ההוראות; ההסדרים הקיימים כיום בתקנות ההפעלה, הרישיונות והאגרות; פירוט בדבר עיקרי ההסדר בקובץ תקנות הטיס (כלי רחיפה); רישוי אישי למפעיל כלי רחיפה לצרכים מסחריים או מדריך, האזורים המותרים לרחיפה וכללי הפעלה בטוחה; וכן הסבר על תהליכי ההתייעצות וההסכמה הנדרשים לפי החוק המסמך.

"מצנח ממונע" - "מתקן הכולל מנוע, כן נסע, ומושב לכל מרחף, שמחוברת אליו כנף גמישה וטיסתו תלויה באופן בלעדי במנוע".

"מצנח רחף" - "מתקן לא ממונע הכולל כנף גמישה שצורתה נקבעת באמצעות לחץ אוויר הנכנס דרך פתחים מיוחדים בקדמת הכנף, שהמראתו יכולה להתבצע בלא כוח נוסף על כוחו של המפעיל, המפעיל רתום אליו באמצעות רתמה והמתקן נשלט באמצעות מיתרי ניהוג" ההגדרה הקיימת בחוק הטיס שונה מההגדרות הקיימות בתקנות הרישיונות. כידוע, חקיקת משנה אינה יכולה לסתור חקיקה ראשית.

משכך, מבוקש למחוק את המונחים "מצנח ממונע", "מצנח רחף", ו"רחפן" בתקנה 1 (תקנת ההגדרות) לתקנות הרישיונות, לרבות ההגדרות עצמן, הן משום שמצויות בסתירה להגדרת מונחים אלה בחוק, והן משום שמבוקש לבטל את כל ההסדרים הקיימים בתקנות הרישיונות לגבי כלי רחיפה, ומשכך, כאשר אין כוונה לבצע שימוש במונחים אלה בהוראות המהותיות שבגוף התקנות, הרי ממילא הגדרת המונחים במסגרת התקנה הראשונה העוסקת בהגדרות - מיותרת. יוער כי ההגדרות בחוק הינן מתקדמות ומתאימות למגוון כלי הרחיפה המופעלים בארץ וכי ההגדרות בתקנות הרישיונות הינן הגדרות מיושנות וחלקיות.

יובהר: מבוקש לבטל כל אזכור של כלי רחיפה, מכל סוג, בתקנות הרישיונות, הן ברמת ההגדרות והן ברמת ההסדרים האופרטיביים, וזאת משום שמבוקש להעביר את כל ההסדרים בנושא כלי רחיפה, מתקנות הטיס, לקובץ תקנות נפרד, המוצע במקביל, אשר יסדיר את הפעלת כל כלי הרחיפה המנויים בחוק הטיס (למעט הטיסן), בכל סוגי הפעלה (לרבות הפעלה הפרטית), בהיבטים של הפעלה ורישוי, ובכך - יחליף את כל ההסדרים הקיימים כיום בתקנות הפעלה ובתקנות הרישיונות. בנוסף, מקום שהגדרת המונחים בתקנות סותרת את הגדרת המונחים בחוק הראשי, וכן לאור העובדה שמוצע **הסדר חלופי** בקובץ נפרד של תקנות העוסק בכלי רחיפה, שהינו שלם, מפורט, רחב, מקיף ובהלימה לחוק הטיס הרבה יותר מן ההסדר הקיים, הרי שההסדרים הקיימים - מיותרים, ומוצע לבטלם.

לתקנה 2 המוצעת -

תקנה 7 לתקנות הרישיונות קובעת כך:

"אלה סוגי ההגדרים שרשות הרישוי רשאית ליתן לעובדי טיס:

(1).....

(2) "סוגי הגדרי רישיונות טיס והדרכה שהם:

(א) הגדרי סוג:

(1).....

(2).....

(3).....

(4).....

(5).....

(6) מצנח ממונע".

ההסדר הקיים לוקה במספר קשיים, כדלהלן:

ראשית, ההסדר הקיים לוקה **ביתר**, במובן זה שמסמיך את רשות הרישוי ליתן רישיון טיס למפעיל מצנח ממונע בכל סוגי ההפעלה, לרבות להפעלה ה"פרטית". זאת, בניגוד להוראת סעיף 87 לחוק הטיס, הקובעת חובת רישוי רק על מי שמפעיל כלי רחיפה לצורך מסחרי או לצרכי הדרכה. חוק הטיס פטר את המפעיל הפרטי (הכללי) מחובת הרישוי. משכך, ההסדר הקיים לוקה ביתר, במובן זה שמתייחס גם להפעלה הפרטית, ובכך מצוי בסתירה לחוק.

שנית, ההסדר הקיים לוקה **בחסר**, במובן זה שמתייחס רק למצנח ממונע. נעדרים ממנו 4 סוגי כלים המנויים בחוק ויש לגביהם התייחסות בהסדר המוצע המקביל: גילשון אוויר, גילשון אוויר עם מנוע עזר, מצנח רחף ומצנח רחף עם מנוע עזר. משכך, ההסדר הקיים לוקה בחסר מבחינת תחולתו על סוגי כלי רחיפה נוספים המנויים בחוק.

שלישית, קיימת **סתירה פנימית**, במובן זה שבתקנה 1 לתקנות הרישיונות מאוזכר גם מצנח הרחף, אך משום מה נעדר מתקנה זו, ומשתמע כי אין לגביו הוראה אופרטיבית וכי רשות הרישוי אינה מוסמכת ליתן רישיון להפעלתו.

רביעית, **ניסוח התקנה שגוי**, במובן זה שהמילים "רישיון טיס" בסמיכות ל"כלי רחיפה" כלשהו אינן מתיישבות יחד, מקום שחוק הטיס ביצע הפרדה ואבחנה מוחלטת בין המונח "כלי רחיפה" למונח "כלי טיס" וכלי רחיפה איננו עוד בגדר כלי טיס.

בנוסף, מוצע **הסדר חלופי**: במקביל לקובץ תקנות זה, מוצע קובץ תקנות שעניינו כלי רחיפה, כאשר פרק ב' שבו יעסוק ברישוי. הרישוי יהיה בהלימה להוראת סעיף 87 לחוק, קרי: יחול רק על מפעיל כלי רחיפה לצרכים מסחריים או לצרכי הדרכה, ובכך יצמצם על פני ההסדר הקיים. מאידך, ההסדר יחול על כל סוגי כלי הרחיפה המנויים בחוק, למעט הטיסן, ובכך רחב יותר מההסדר הקיים, החל על מפעיל מצנח ממונע בלבד.

לאור הקשיים בהסדר הקיים הפורטים לעיל וקיומו של הסדר חלופי מוצע כאמור, אשר תחולתו בהלימה לחוק הטיס והוא שלם, רחב, מקיף ומפורט יותר מן ההסדר הקיים - מוצע לבטל תקנה זו.

לתקנה 3 המוצעת -

בתקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות, ישנה הוראה לעניין בקשה לרישיון של מפעיל מצנח ממונע ומצנח רחף, המפנה את מפעיל כלי הרחיפה המבקש רישיון מרשות הרישוי להסדר הקבוע בתקנות ההפעלה.

התקנה קובעת כך: "המבקש רישיון למצנח רחף, מצנח רחף עם מנוע עזר, או למצנח ממונע, או המבקש חידושו או אישורו של רישיון כאמור, יגיש בקשה לבעל רישיון הפעלה כאמור בתקנות ההפעלה וימלא אחר כל הדרישות לצורך קבלת הרישיון, אישורו או חידושו, הכול כמפורט בספר עזר מבצעי מאושר של בעל רישיון ההפעלה".

התקנה, הלכה למעשה, מפנה את מבקש הרישיון להפעלת כלי רחיפה – להסדר הקיים בתקנות ההפעלה. תקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה קובעת כך: "לא יפעיל אדם גלישון..... ומצנח ממונע, אלא ברישיון הפעלה מבצעית מאת המנהל, או במסגרת רישיון הפעלה מבצעית שניתן לאחר, בפקוחו ואחריותו של בעל רישיון ההפעלה, ובהתאם לתנאי הרישיון".

הקשיים בהפניה של הוראת תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות להוראת תקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה, הינם כדלהלן:

ראשית, תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות **לוקה ביתר וסותרת את החוק**: במובן זה שחלה על כל סוגי ההפעלה, לרבות ההפעלה הפרטית. לעומת זאת, סעיף 87 לחוק הטיס מחייב חובת רישוי רק למפעיל כלי רחיפה באופן מסחרי או כמדריך, והמפעיל הכללי אינו חב בחובת רישוי. משכך, התקנה לוקה ביתר מבחינת סוגי ההפעלה עליהם חלה, וכן עומדת בסתירה לסעיף 87 לחוק הטיס.

שנית, תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות **לוקה בחסר**, במובן זה שחלה רק על מצנח רחף, מצנח רחף עם מנוע עזר ומצנח ממונע, ולא חלה על גילשון אוויר וגילשון אוויר עם מנוע עזר, אע"פ שגם הם מנויים בהגדרת המונח "כלי רחיפה" בסעיף 1 (סעיף ההגדרות) לחוק הטיס.

שלישית, קיימת **סתירה פנימית** בין הוראת תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות לבין הוראת תקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה: הפרק התשיעי לתקנות ההפעלה דן ב"גילשון אוויר" וב"מצנח ממונע", ונעדר התייחסות ל"מצנח רחף", כך שישנה סתירה בין תקנות הרישיונות לתקנות ההפעלה, לעניין ביחס לסוגי הכלים.

רביעית, **מבוקש לתקן את הוראת סעיף 163(ב) לתקנות ההפעלה ובכך תיוותר תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות ריקה מתוכן**: בקובץ תקנות נפרד, המוצע במקביל, מבוקש לתקן את ההסדר הקבוע בתקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה (שעניינה במתן רישיונות למפעילים של כלי רחיפה, על ידי אגודות, שהן כשלעצמן בעלות רישיון הפעלה מבצעית מרת"א), באופן שלא יחול עוד על כלי הרחיפה המנויים בתקנה זו. עם ביטולו של ההסדר הקבוע בתקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה, בכל הנוגע לתחולתו על כלי רחיפה, תיוותר תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות – מחוסרת כל נפקות משפטית.

חמישית, **קיים קושי עם ההסדר המשפטי** שמציעה תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות, לגופו. הקושי טמון בכך שהתקנה מפנה את מבקש הרישיון להפעלת כלי רחיפה מרשות הרישוי, לאגודה פרטית, המשמשת כזרועה הארוכה של המדינה, ומנפיקה מעין "רישיונות משנה" לחברי האגודה, כאשר האגודה הינה בעלת רישיון הפעלה מבצעית מרת"א. הסדר כזה מעלה ספקות משפטיים משום שהנפקת רישיונות הינה פעולה מנהלית, המצריכה הפעלת סמכות שלטונית. ככזו – ספק אם אגודה פרטית רשאית לבצע, ולו במשתמע. משכך, הסדר זה בוטל בחוק הטיס, ובהסדר המוצע במקביל בתקנות כלי הרחיפה, מבקש הרישיון יקבל את רישונו במישרין מרשות הרישוי, מהמדינה, ולא מגופים פרטיים למיניהם.

בנוסף, בקובץ תקנות נפרד המוצע במקביל לקובץ זה, העוסק בכלי הרחיפה, ישנו **הסדר חלופי שלם** שעניינו רישוי לרחפן, המפעיל כלי רחיפה, ביחס לכל סוגי הכלים ולמעט הטיסן, באופן מסחרי וכמדריך, לרבות פירוט של דרישות הכשירות הנדרשות מהמבקש רישיון רחפן מרשות הרישוי. ההסדר המוצע במקביל הינו שלם, מפורט, רחב ומקיף, הרבה יותר מן ההסדר הקיים.

לאור הקשיים הרבים בהסדר הקיים המפורטים לעיל ולאור ההסדר החלופי המוצע כמפורט לעיל, תקנה זו – מיותרת ומוצע להורות על ביטולה.

לתקנה 4 המוצעת-

בתוספת הראשונה לתקנות הרישיונות, בפרק 1 שכותרתו "דרישות רפואיות לרישוי עובדי טיס", בפרט 1.1, בפסקת משנה (ב)3, נקבע, כי ישנה דרישה לדרגת בריאות סוג 2, למחזיקים ברישיון או למבקשים רישיון מסוג: "טייס פרטי על מצנח ממונע".

התקנה לוקה במספר קשיים :

ראשית, התקנה **לוקה בחסר**, במובן זה שמתייחסת רק למבקש רישיון להפעלת מצנח ממונע, ונעדרת התייחסות למבקש רישיון על גילשון אוויר, גילשון אוויר עם מנוע עזר, מצנח רחף ומצנח רחף עם מנוע עזר. בכך ההוראה לוקה בחסר מבחינת סוגי הכלים המנויים בהגדרת המונח "כלי רחיפה" בסעיף 1 (סעיף ההגדרות) לחוק הטיס (ולמעט הטיסן נהוג הרדיו).

שנית, התקנה **לוקה ביתר ומצויה בסתירה לחוק הטיס**, במובן זה שמצריכה כל אדם המבקש רישיון להפעלת מצנח ממונע להוכיח כשירות רפואית לרשות הרישוי, גם מקום שההפעלה הינה פרטית (כללית) וכלל לא מצריכה רישוי לפי האמור בהוראת סעיף 87 לחוק הטיס. החוק קובע חובת רישוי רק למפעיל המסחרי ולמדריך והמפעיל הפרטי – פטור מחובת רישוי. משכך, התקנה לוקה ביתר מבחינת סוגי ההפעלה הכלולים בה, ובכך גם מצויה בסתירה לחוק.

שלישית, **התקנה לוקה בניסוח שגוי**, שכן המינוח "טייס פרטי" ביחס לכלי רחיפה אינו רלבנטי לאור ההבחנה הקיימת בחוק הטיס בין המונח "כלי טיס" לבין המונח "כלי רחיפה". לא ניתן עוד לבצע שימוש במונח "טייס" מקום שדנים בכלי רחיפה לאור ההפרדה שביצע חוק הטיס בין שני מונחים אלה, אשר כעת הם שונים ונפרדים.

בנוסף, מוצע **הסדר חלופי**: ההוראה המהותית בדבר תעודה רפואית תקפה ומתאימה המוכיחה דרגת בריאות מסוג 2 נותרה על כנה והועתקה לקובץ התקנות המוצע במקביל לקובץ זה, העוסק בכלי רחיפה, בהקשר של דרישת הכשירות הרפואית מהמבקש רישיון רחפן, בכל סוגי כלי הרחיפה המנויים בחוק הטיס (ולמעט הטיסן) ואם מבוקשת הפעלה מסחרית או הדרכה, בהלימה לחוק. בהסדר החלופי ישנו פירוט דרישות הכשירות ממי שמבקש רישיון רחפן מרשות הרישוי, וההסדר המוצע רחב ומקיף הרבה יותר מן ההסדר הקיים.

דרגת בריאות מסוג 2 מחמירה פחות בדרישות המהותיות ובתדירות הנדרשת לבדיקות רפואיות תקופתיות למחזיק התעודה, ביחס למחזיק בתעודה רפואית עם דרגת בריאות מסוג 1. לאור הקשיים בתקנה המנויים לעיל, וההסדר החלופי המוצע - מבוקש לבטל הוראה זו.

לתקנה 5 המוצעת-

כפועל יוצא של תקנה 4 המוצעת לעיל, יש לבצע תיקון של הטבלה המופיעה בתוספת הראשונה לתקנות הרישיונות, בפריט 11.1, ובה סיכום הדרישות הרפואיות ביחס לכל אחד מסוגי הרישיונות המבוקשים, ולהשמיט ממנה את המילים "מצנח ממונע".

הטבלה מהווה סיכום הדרישות הכשירות הרפואית ביחס לכל אחד מסוגי הרישיונות וההגדרים שרשות הרישוי מוסמכת ליתן.

ביחס ל"מצנח ממונע" מסומנת על גבי הטבלה הדרישה לדרגת בריאות 2.

ההוראה בטבלה לוקה במספר קשיים, כלהלן :

ראשית, ההוראה **לוקה בחסר**, במובן זה שדנה רק במצנח ממונע ולא מונה את כלי הרחיפה האחרים המנויים בחוק (ולמעט הטיסן).

שנית, ההוראה לוקה **ביתר וסותרת את החוק**, במובן זה שמתייחסת לכל סוגי ההפעלה, לרבות למבקש רישיון להפעלת מצנח ממונע באופן פרטי, בעוד לפי הוראת סעיף 87 לחוק הטיס, רק מפעיל מסחרי ומדריך נדרשים לרישוי, והמפעיל הכללי - פטור. ההוראה בטבלה מתייחסת לכל סוגי ההפעלות ובכך לוקה ביתר ועומדת בסתירה לחוק.

שלישית, **התקנה לוקה בניסוח שגוי**, שכן המינוח "טייס פרטי" ביחס לכלי רחיפה אינו רלבנטי לאור ההבחנה הקיימת בחוק הטיס בין המונח "כלי טיס" לבין המונח "כלי רחיפה". לא ניתן עוד לבצע שימוש במונח "טייס" מקום שדנים בכלי רחיפה לאור ההפרדה והאבחנה המוחלטת שביצע חוק הטיס בין שני מונחים אלה, אשר כעת ישנה חציצה ביניהם, והם שונים תכלית שינוי.

רביעית, ההוראה מצויה **בסתירה פנימית**: הן בסתירה פנימית לתקנות הרישיונות עצמן, המאזכרות בתקנה 1 את מצנח הרחף, אך נעדרות התייחסות אליו בהוראות האופרטיביות, לרבות בטבלה זו; והן בסתירה לתקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות, המפנה לתקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה, הדנה כשלעצמה בגילשון אוויר ובמצנח ממונע, כאשר ההוראה בטבלה נעדרת התייחסות למבקש רישיון להפעלת כלי רחיפה מסוג גילשון אוויר.

בנוסף, מוצע **הסדר חלופי**, בקובץ שעניינו כלי הרחיפה בלבד, כאשר פרק ב' לקובץ המוצע עוסק בכל דרישות הכשירות למבקש רישיון רחפן, בכל סוגי הכלים (ולמעט טיסן), ולא רק ביחס למצנח הממונע כפי שנקוב בהסדר הקיים, ובסוגי ההפעלות הנדרשות (מסחרי ומדריך בלבד, בהתאם להוראת סעיף 87 לחוק), ולא בכל סוגי ההפעלות, לרבות ההפעלה הכללית, כפי שנקוב בהסדר הקיים ובניגוד לחוק, ההסדר החלופי דן גם בסוגיית הכשירות הרפואית הנדרשת ממבקש רישיון רחפן.

ההסדר החלופי מאמץ את הדרישה המהותית לתעודה רפואית מסוג 2 (דרגת בריאות 2), אשר היא גם זו הקיימת בהסדר הקיים לעניין מבקש רישיון להפעלת מצנח ממונע. היא שונה בהיקף וסוג הבדיקות הרפואיות הנדרשות בה, ותדירותן של הבדיקות למחזיק התעודה פחותה מזו של דרגת בריאות מסוג 1 (תעודה רפואית מסוג 1), כמו מבקש רישיון כטייס מסחרי. בכך ההסדר המוצע מאמץ את ההסדר הקיים מבחינת המהות, ומחמיר פחות ביחס לרחפנים, לעומת טייסים מסחריים, בכל הנוגע לדרישות הכשירות הרפואיות, בהיבט של סוג היקף ותדירות הבדיקות הרפואיות שיידרשו לעבור, לשם קבלת רישיון מהמדינה.

לאור הקשיים בתקנה המנויים לעיל, וההסדר החלופי המוצע, אשר כשלעצמו מאמץ במהות את הדרישה הקיימת לתעודה רפואית מסוג 2 ואינו מחמיר עליו - מבוקש לבטל הוראה זו.

לתקנה 6 המוצעת-

מבוקש שתחילתן של הוראות אלה – 6 חודשים מיום הפרסום. זאת – בהלימה להוראת התחילה בתקנות הטיס (כלי רחיפה) הקובעת לגבי פרק הרישוי גם כן הוראת תחילה של 6 חודשים מיום הפרסום וכן בהלימה להוראת התחילה בתקנות ההפעלה (תיקון- כלי רחיפה) הקובעת לגבי תקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה שעניינה רישוי גם כן הוראת תחילה של 6 חודשים מיום הפרסום. מאחר וברצוננו שקבצים אלה יתפרסמו יחד, ועל מנת שלא למנוע ריק משפטי (לאקונה) בדיני הטיס, מבוקשת שתהיה התאמה ואחידות בין הוראות התחילה ב- 3 קבצי התקנות, ביחס לתקנות הספציפיות הדנות ברישוי (פרק ב'

בקובץ תקנות הטיס (כלי רחיפה) המוצעות; תקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה; והתקנות המצוינות לעיל בתקנות הרישוי). בששת החודשים הללו, בהם יוסיף ההסדר המשפטי הקיים להתקיים, ואילו ההסדר החדש טרם ייכנס לתוקפו, יוכל ציבור מפעילי כלי הרחיפה הפועלים למטרה מסחרית או כמדריכים, להיערך לשם קבלת רישיונות אישיים (ע"פ המשטר המשפטי החדש) מרשות הרישוי ברת"א, למלא טפסי בקשה, לאסוף מסמכים וראיות לעמידתם בתנאי הכשירות, ולבצע את הליכי הרישוי הנדרשים בהתאם לתקנות החדשות. במקביל יוסיפו להמשיך ולהפעיל כלי רחיפה לצורך מסחרי או כמדריכים אם יש בידיהם תעודת חבר מאגודה, שהיא כשלעצמה בעלת רישיון הפעלה מבצעית מרת"א, בהתאם למשטר המשפטי הישן, לפי תקנה 8(ב) לתקנות הרישיונות בצירוף תקנה 163(ב) לתקנות ההפעלה, ולא תיכרת פרנסתם במהלכה של תקופת הביניים, עד שהמשטר המשפטי החדש הבא לידי ביטוי בתקנות הטיס (כלי רחיפה) ייכנס לתוקפו באופן מלא. בנוסף, רשות הרישוי תוכל להיערך כיאות לרישוי מבקשי רישיונות רחפן, באמצעות שכירת שירותים של בוחנים, כתיבת מבחנים, וכיו"ב.